

 مجموعه PDF
تفسیر و نکات کلیدی

برای آزمون کارشناس رسمی
دادگستری، قوه قضائیه
و کارشناس ماده ۲۷

جلد دوم

تفسیر قانون کارشناسان رسمی دادگستری

ویژه آزمون کارشناسان رسمی دادگستری
و ...

همراه با تست های متعدد

تفسیر مواد و تبصره ها
با رویکرد کاربردی

نکات کلیدی
برای آزمون ها

بسته های قانونی
و ضوابط اجرایی

مطابق با آخرین
تغییرات و اصلاحات

آمادگی امروز...
موفقیت فردا

جلد دوم (تفسیر بند به بند

قانون کارشناسان رسمی دادگستری

ویژه داوطلبان آزمون کارشناسی رسمی دادگستری، رشته راه و ساختمان

شامل: متن کامل هر ماده و تبصره، شرح و تفسیر تخصصی، نکات طلایی آزمون و یک سؤال تستی برای هر ماده

فهرست مواد

- ماده ۱ — ماهیت حقوقی کانون استان
- ماده ۲ — حد نصاب تشکیل کانون استان
- ماده ۳ — شورای عالی کارشناسان
- ماده ۴ — اهداف کانون
- ماده ۵ — ارکان کانون
- ماده ۶ — مجامع عمومی و حد نصاب آنها
- ماده ۷ — وظایف شورای عالی کارشناسان
- ماده ۸ — وظایف مجمع عمومی عادی
- ماده ۹ — شرایط اختصاصی اعضای هیأت مدیره، بازرسان و دادستان
- ماده ۱۰ — ترکیب و نصاب هیأت مدیره
- ماده ۱۱ — هیأت رئیسه کانون
- ماده ۱۲ — وظایف هیأت مدیره
- ماده ۱۳ — کمیسیون تشخیص صلاحیت
- ماده ۱۴ — وظایف و اختیارات رئیس کانون
- ماده ۱۵ — شرایط اخذ پروانه کارشناسی رسمی (مهمترین ماده برای داوطلب)
- ماده ۱۶ — اعتبار پروانه های صادر شده قبل از این قانون
- ماده ۱۷ — سوگند کارشناس رسمی
- ماده ۱۸ — الزام به استفاده از کارشناس رسمی و جهات رد
- ماده ۱۹ — شرایط اظهار نظر کارشناسی و مهلت اعتبار قیمت روز
- ماده ۲۰ — بازرسان کانون
- ماده ۲۱ — دادرسی انتظامی و مهلت اعتراض به قرار منع تعقیب
- ماده ۲۲ — تفکیک مسئولیت انتظامی و کیفری
- ماده ۲۳ — دادگاه انتظامی استان
- ماده ۲۴ — دادگاه تجدیدنظر کارشناسان رسمی
- ماده ۲۵ — تعلیق موقت کارشناس متخلف
- ماده ۲۶ — تخلفات و مجازات های انتظامی (مهمترین ماده بخش انتظامی)
- ماده ۲۷ — زوال شرایط اخلاقی و توقف تمدید پروانه

ماده ۲۸ — اجرای احکام قطعی انتظامی

ماده ۲۹ — تعرفه دستمزد کارشناسی

ماده ۳۰ — منابع درآمد کانون

ماده ۳۱ — تکلیف دستگاهها به کسر و واریز سهم کانون

ماده ۳۲ — محدودسازی و اعاده صلاحیت فنی

ماده ۳۳ — ممنوعیت کارشناسی در دستگاه متبوع (تعارض منافع)

ماده ۳۴ — تسری مقررات قانون شهرداریها

ماده ۳۵ — تکلیف در صورت فوت یا محرومیت دائم کارشناس

ماده ۳۶ — دسترسی به اطلاعات دستگاهها و محرمانگی

ماده ۳۷ — جعل در گزارش کارشناسی (بسیار مهم برای رشته راه و ساختمان)

ماده ۳۸ — محدودیت پروانه به یک رشته

ماده ۳۹ — تکلیف تطبیق کانونهای موجود

ماده ۴۰ — تصویب آییننامه اجرایی

ماده ۴۱ — لغو قوانین سابق و تاریخ تصویب

ماده ۱ — ماهیت حقوقی کانون استان

متن ماده و تبصره ها

کانون های کارشناسان رسمی دادگستری در مراکز استان ها که مطابق این قانون تشکیل می گردند، به عنوان «کانون استان» شناخته می شوند و دارای شخصیت **حقوقی مستقل غیردولتی، غیرانتفاعی و غیرسیاسی** می باشند.

شرح و تفسیر

این ماده، ماهیت حقوقی کانون های استانی کارشناسان رسمی را تعریف می کند. نکته کلیدی آن است که کانون ها با وجود آنکه وظایف حاکمیتی و شبه عمومی (نظارت بر امر کارشناسی رسمی که زیرمجموعه دستگاه قضایی کشور است) انجام می دهند، از نظر ساختاری «غیردولتی» محسوب می شوند؛ درست شبیه به سازمان نظام مهندسی ساختمان یا کانون وکلای دادگستری. شخصیت حقوقی مستقل به این معناست که کانون می تواند طرف دعوا قرار گیرد، دارایی و بودجه مستقل داشته باشد و به نام خود قرارداد منعقد کند. **سه صفت «غیردولتی، غیرانتفاعی و غیرسیاسی» باید همزمان و بدون تغییر در ذهن سپرده شود.**

نکته طلایی آزمون

عبارت «غیردولتی، غیرانتفاعی و غیرسیاسی» دقیقاً باید حفظ شود؛ طراحان سؤال معمولاً یکی از این سه واژه را با کلمه ای مشابه (مثلاً «دولتی» یا «انتفاعی») جایگزین می کنند تا داوطلب را به اشتباه بیندازند.

تست مرتبط با این ماده

سؤال: کانون کارشناسان رسمی دادگستری دارای چه نوع شخصیتی است؟

(الف) شخصیت حقوقی دولتی و انتفاعی

(ب) شخصیت حقوقی مستقل، غیردولتی، غیرانتفاعی و غیرسیاسی

(ج) شخصیت حقیقی وابسته به قوه قضائیه

(د) شخصیت حقوقی دولتی و غیرسیاسی

پاسخ صحیح: گزینه «ب»

دلیل: طبق ماده ۱، کانون دارای شخصیت حقوقی مستقل غیردولتی، غیرانتفاعی و غیرسیاسی است.

ماده ۲ — حد نصاب تشکیل کانون استان

متن ماده و تبصره ها

کانون استان در مراکز استان ها با وجود حداقل سی نفر کارشناس رسمی مقیم تشکیل می گردد و تا وقتی که در مرکز استانی کانون مستقلاً تشکیل نگردیده است، کارشناسان رسمی آن استان عضو نزدیک ترین کانون به آن استان خواهند بود.

شرح و تفسیر

این ماده حد نصاب عددی لازم برای تأسیس یک کانون مستقل استانی را مشخص می کند: حداقل ۳۰ نفر کارشناس رسمی «مقیم» همان استان. تا زمانی که این نصاب در استانی حاصل نشود، کارشناسان رسمی آن استان به طور خودکار عضو نزدیک ترین کانون موجود محسوب می شوند، نه اینکه بدون شکل بمانند. این سازوکار تضمین می کند که همه کارشناسان کشور، صرف نظر از تعداد آن ها در استان محل اقامت، همواره زیر پوشش یک کانون قرار داشته باشند.

نکته طلایی آزمون

عدد «سی نفر» یکی از پرتکرارترین اعداد امتحانی قانون است و در گزینه های غلط معمولاً با اعداد ۲۰، ۲۵ یا ۵۰ جایگزین می شود.

تست مرتبط با این ماده

سؤال: حداقل تعداد کارشناس رسمی مقیم برای تشکیل کانون مستقل در یک استان چند نفر است؟

الف) ۲۰ نفر

ب) ۲۵ نفر

ج) ۳۰ نفر

د) ۵۰ نفر

پاسخ صحیح: گزینه «ج»

دلیل: طبق ماده ۲، حداقل نصاب تشکیل کانون استان، ۳۰ نفر کارشناس رسمی مقیم است.

ماده ۳ — شورای عالی کارشناسان

متن ماده و تبصره ها

شورای عالی کارشناسان متشکل از **هجده نفر عضو**، به انتخاب کارشناسان کل کشور و به تناسب تعداد کارشناسان عضو هر کانون، در تهران تشکیل می گردد. اعضای شورای عالی باید شرایط موضوع ماده (۱۵) را داشته باشند.

تبصره ۱- مدت عضویت در شورای عالی کارشناسان چهار سال است و انتخاب مجدد برای یک دوره دیگر بلامانع است.

تبصره ۲- منتخبین از بین خود یک رئیس، یک نایب رئیس، یک خزانه دار، یک کارپرداز، دو منشی و دو بازرس با اکثریت آرا انتخاب می کنند؛ شورای سابق تا انتخاب اعضای جدید کماکان وظایف خود را انجام می دهد.

شرح و تفسیر

شورای عالی کارشناسان بالاترین رکن سیاست گذاری و تصمیم گیری در سطح ملی برای کل کارشناسان رسمی کشور است. سه عدد کلیدی این ماده عبارتند از: ۱۸ نفر عضو، محل استقرار تهران، و مدت عضویت ۴ سال با امکان تمدید فقط برای یک دوره متوالی دیگر (یعنی حداکثر ۸ سال متوالی). ترکیب هیأت رئیسه شورا (۱ رئیس، ۱ نایب رئیس، ۱ خزانه دار، ۱ کارپرداز، ۲ منشی، ۲ بازرس یعنی جمعاً ۸ نفر از ۱۸ عضو) نیز محل توجه است.

نکته طلایی آزمون

دقت شود که «انتخاب مجدد برای یک دوره دیگر» به معنای امکان دو دوره متوالی است، نه تمدید نامحدود و نه ممنوعیت کامل تمدید؛ این ظرافت در طراحی گزینه های غلط بسیار رایج است.

تست مرتبط با این ماده

سؤال: شورای عالی کارشناسان از چند نفر عضو تشکیل شده و در کجا مستقر است؟

الف) ۱۱ نفر - تهران

ب) ۱۸ نفر - تهران

ج) ۱۸ نفر - قم

د) ۱۵ نفر - تهران

پاسخ صحیح: گزینه «ب»

دلیل: طبق ماده ۳، شورای عالی کارشناسان از ۱۸ عضو تشکیل و در تهران مستقر می‌شود.

ماده ۴ — اهداف کانون

متن ماده و تبصره ها

اهداف هر کانون عبارت است از:

- الف-** ایجاد زمینه تشکل و جذب نیروهای متخصص و متعهد برای ارائه خدمات کارشناسی و تأمین عدالت.
- ب-** فراهم آوردن تعالی علمی و تجربی کارشناسان عضو.
- ج-** تنظیم و اداره امور کارشناسان عضو در حدود مقررات.
- د-** نظارت مستمر بر نحوه عمل و رفتار کارشناسان عضو.
- ه-** ایجاد ارتباط و مبادله اطلاعات فنی با مؤسسات مشابه در سایر کشورها از طریق شورای عالی.

شرح و تفسیر

این ماده پنج هدف اصلی کانون را برمی شمارد که می توان آن ها را در سه محور خلاصه کرد: توانمندسازی حرفه ای (بندهای الف و ب)، اداره صنفی امور کارشناسی (بند ج)، و نظارت انضباطی بر رفتار حرفه ای اعضا (بند د). بند «د» در واقع مبنای فلسفی همه مقررات انتظامی است که در مواد بعدی (دادسرا و دادگاه انتظامی، ماده ۲۶) عملیاتی می شود. بند «ه» نیز کانون را به یک بازیگر بین المللی در تبادل دانش فنی کارشناسی تبدیل می کند، اما این ارتباط باید صرفاً از طریق شورای عالی کارشناسان صورت گیرد، نه مستقیماً توسط هر کانون.

نکته طلایی آزمون

توجه کنید که **ارتباط با مؤسسات خارجی، صلاحیت مستقیم کانون های استانی نیست، بلکه باید «از طریق شورای عالی کارشناسان» انجام شود؛** این جزئیات ظریف محل طراحی سؤال است.

تست مرتبط با این ماده

سؤال: طبق ماده ۴، ایجاد ارتباط و مبادله اطلاعات فنی با مؤسسات مشابه خارجی باید از چه طریقی صورت گیرد؟

الف) مستقیماً توسط هر کانون استانی

ب) از طریق شورای عالی کارشناسان

ج) از طریق وزارت دادگستری

د) از طریق کمیسیون تشخیص صلاحیت

پاسخ صحیح: گزینه «ب»

دلیل: بند (ه) ماده ۴ تصریح می کند این ارتباط باید از طریق شورای عالی کارشناسان صورت گیرد.

ماده ۵ — ارکان کانون

متن ماده و تبصره ها

ارکان هر کانون عبارت است از: **الف** - مجمع عمومی؛ **ب** - هیأت مدیره؛ **ج** - بازرسان؛ **د** - دادسرا و دادگاه انتظامی.

شرح و تفسیر

این ماده چهار رکن سازمانی کانون را تعیین می کند که ساختاری مشابه با سایر نهادهای صنفی حرفه ای کشور (مانند سازمان نظام مهندسی ساختمان یا کانون وکلا) دارد. نکته فنی مهم، تفکیک «دادسرا» از «دادگاه انتظامی» است: دادسرا نقش مقام تعقیب (شبیه دادستانی) و دادگاه انتظامی نقش مرجع رسیدگی و صدور رأی را دارد؛ این تفکیک، اصل بی طرفی در رسیدگی به تخلفات کارشناسان را تضمین می کند.

نکته طلایی آزمون

دادسرا و دادگاه انتظامی دو نهاد جدا و مکمل اند، نه یک نهاد واحد؛ در تست ها گاهی این دو ادغام یا جابه جا معرفی می شوند.

تست مرتبط با این ماده

سؤال: کدام گزینه ارکان چهارگانه کانون کارشناسان رسمی دادگستری را به درستی نشان می دهد؟

الف) مجمع عمومی، هیأت مدیره، بازرسان، دادسرا و دادگاه انتظامی

ب) مجمع عمومی، شورای عالی، بازرسان، دادگاه تجدیدنظر

ج) هیأت مدیره، دادستان، وزیر دادگستری، بازرسان

د) مجمع عمومی، هیأت رئیسه، کمیسیون تشخیص صلاحیت

پاسخ صحیح: گزینه «الف»

دلیل: طبق ماده ۵، ارکان کانون شامل مجمع عمومی، هیأت مدیره، بازرسان و دادسرا و دادگاه انتظامی است.

ماده ۶ — مجامع عمومی و حد نصاب آنها

متن ماده و تبصره ها

مجمع عمومی عادی سالانه در سه ماه اول هر سال به دعوت هیأت مدیره تشکیل و با حضور نصف به علاوه یک اعضا رسمیت می یابد. در صورت عدم حصول نصاب، **جلسه تجدید با حضور حداقل یک سوم** اعضا رسمیت می یابد و تصمیمات با اکثریت آرای حاضران معتبر است. مجمع دارای هیأت رئیسه (یک رئیس و دو منشی) و **هیأت نظارت پنج نفره** بر اخذ و قرائت آرا است.

تبصره ۱- در صورت عدم دعوت هیأت مدیره در موعد مقرر، مجمع فوق العاده به دعوت بازرسان، یا **یک دهم کارشناسان همان کانون، یا یک پنجم کارشناسان سایر کانون ها تشکیل می شود.**

تبصره ۲- جزئیات تشکیل و نظارت بر انتخابات در آیین نامه اجرایی مشخص می شود.

شرح و تفسیر

این ماده سازوکار دموکراتیک اداره کانون را بیان می کند. زنجیره اعداد نصاب باید دقیق به خاطر سپرده شود: برای رسمیت جلسه اول، «نصف به علاوه یک» اعضا لازم است؛ اگر این نصاب حاصل نشد، جلسه دوم (تجدیدی) تنها با «یک سوم» اعضا رسمیت می یابد. تبصره ۱ یک ضمانت اجرای دموکراتیک ایجاد می کند: اگر هیأت مدیره از دعوت مجمع سالانه (سه ماهه اول سال) خودداری کند، بازرسان یا حتی درصدی از خود اعضا (یک دهم در همان کانون یا یک پنجم در کانون های دیگر) می توانند رأساً مجمع فوق العاده را فراخوانند.

نکته طلایی آزمون

زنجیره اعداد را به این ترتیب حفظ کنید: رسمیت جلسه اول = نصف + ۱ ← جلسه تجدید = یک سوم ← دعوت جایگزین به جای هیأت مدیره = بازرسان یا یک دهم (همان کانون) یا یک پنجم (سایر کانون ها).

تست مرتبط با این ماده

سؤال: چنانچه در جلسه اول مجمع عمومی عادی، حد نصاب حاصل نشود، جلسه تجدید با حضور چه نسبتی از اعضا رسمیت می یابد؟

الف) نصف به علاوه یک

ب) یک سوم اعضا

ج) یک پنجم اعضا

د) دو سوم اعضا

پاسخ صحیح: گزینه «ب»

دلیل: طبق ماده ۶، در صورت عدم حصول نصاب در جلسه اول، جلسه تجدید با حداقل یک سوم اعضا رسمیت می یابد.

ماده ۷ — وظایف شورای عالی کارشناسان

متن ماده و تبصره ها

وظایف و اختیارات شورای عالی کارشناسان شامل:

(الف) سیاست گذاری و برگزاری آزمون سالیانه ،

(ب) تدوین ضوابط صلاحیت علمی و فنی متقاضیان ،

(ج) تدوین نظام نامه کمیسیون های مشورتی ،

(د) تعیین تعرفه عضویت و پیشنهاد حق الزحمه ،

(ه) تصویب یا رد پیشنهادهای کانون ها ،

(و) تصویب نظام نامه های مالی و استخدامی کانون ها ،

(ز) بازنگری ضوابط کارشناسی ،

(ح) نظارت بر انتخابات کانون ها ،

(ط) نظارت بر اجرای مقررات ،

(ی) نمایندگی در مجامع داخلی و بین المللی ،

(ک) صدور احکام انتصاب هیأت مدیره و دادستان های انتظامی ،

(ل) سایر وظایف قانونی.

تبصره ۱- تشکیل جلسات طبق آیین نامه اجرایی است.

تبصره ۲- تصمیمات شورا برای همه کانون ها لازم الاجراست.

تبصره ۳- شورا می تواند بخشی از اختیارات خود را به کمیسیون ها یا کانون های مستقل استانی تفویض کند.

شرح و تفسیر

این ماده در واقع «شرح وظایف» شورای عالی کارشناسان است و برای داوطلبان آزمون کارشناسی رسمی اهمیت عملی بسیار زیادی دارد، چراکه بند «الف» همان مبنای قانونی برگزاری آزمون سالیانه پذیرش کارشناس رسمی است که داوطلب در آن شرکت می‌کند. تعیین تعرفه عضویت و پیشنهاد حق الزحمه کارشناسی (بند د) و صدور حکم انتصاب دادستان‌های انتظامی (بند ک) نیز از اختیارات انحصاری این شورا است، نه هیأت مدیره کانون‌های استانی.

نکته طلایی آزمون

بند «الف» ماده ۷ پایه قانونی همان آزمونی است که داوطلبان کارشناسی رسمی (از جمله رشته راه و ساختمان) در آن شرکت می‌کنند؛ این ارتباط مستقیم محل سؤال رایج است.

تست مرتبط با این ماده

سؤال: برگزاری آزمون سالیانه پذیرش کارشناس رسمی دادگستری برعهده کدام مرجع است؟

الف) هیأت مدیره هر کانون استانی

ب) شورای عالی کارشناسان

ج) وزارت دادگستری

د) کمیسیون تشخیص صلاحیت

پاسخ صحیح: گزینه «ب»

دلیل: طبق بند (الف) ماده ۷، برگزاری آزمون سالیانه از وظایف شورای عالی کارشناسان است.

ماده ۸ — وظایف مجمع عمومی عادی

متن ماده و تبصره ها

وظایف مجمع عمومی عادی:

(الف)، بررسی گزارش سالانه عملکرد

(ب)، تصویب صورت های مالی سالانه

(ج)، تصویب خط مشی، برنامه و بودجه سال آینده

(د)، رسیدگی به سایر پیشنهادهای

(ه)، تصویب اخذ وام

(و)، ارسال گزارش عملکرد به شورای عالی

(ز). انتخاب اعضای هیأت مدیره، بازرسان و دادستان انتظامی

تبصره- در صورت سلب شرایط، فوت، بیماری صعب العلاج یا استعفای تعدادی از اعضای هیأت مدیره، دادستان یا بازرسان که به حد نصاب لطمه بزند، مجمع عمومی فوق العاده برای تکمیل اعضا تشکیل می شود.

شرح و تفسیر

مجمع عمومی عادی، بالاترین رکن انتخاباتی و نظارتی در سطح هر کانون استانی است. مهم ترین وظیفه آن از منظر ساختار قدرت، «انتخاب» اعضای هیأت مدیره، بازرسان و دادستان انتظامی است (بند ز) که نشان می دهد مشروعیت همه ارکان دیگر کانون از مجمع عمومی نشئت می گیرد. تبصره این ماده یک سازوکار جبرانی برای مواقع خلأ در ترکیب هیأت مدیره یا نهادهای انتظامی (به دلیل فوت، بیماری یا استعفا) پیش بینی کرده است.

نکته طلایی آزمون

انتخاب اعضای هیأت مدیره، بازرسان و دادستان انتظامی، وظیفه مجمع عمومی عادی است، نه شورای عالی کارشناسان یا هیأت مدیره پیشین.

تست مرتبط با این ماده

سؤال: انتخاب اعضای هیأت مدیره، بازرسان و دادستان انتظامی هر کانون برعهده کدام رکن است؟

الف) شورای عالی کارشناسان

ب) مجمع عمومی عادی

ج) کمیسیون تشخیص صلاحیت

د) رئیس دادگستری استان

پاسخ صحیح: گزینه «ب»

دلیل: طبق بند (ز) ماده ۸، انتخاب این اعضا از وظایف مجمع عمومی عادی است.

ماده ۹ — شرایط اختصاصی اعضای هیأت مدیره، بازرسان و دادستان

متن ماده و تبصره ها

اعضای هیأت مدیره، بازرسان و دادستان انتظامی از بین کارشناسان رسمی دارای پروانه معتبر و غیرمعلق انتخاب می شوند و علاوه بر شرایط ماده (۱۵)، باید حداقل

(الف) سه سال سابقه کارشناسی رسمی

(ب) مدرک لیسانس یا بالاتر داشته باشند.

تبصره ۱- این اشخاص باید در مدت عضویت در شهر محل کانون اقامت داشته باشند.

تبصره ۲- تشخیص و احراز این شرایط برعهده کمیسیون تشخیص صلاحیت اولویت های اخلاقی است.

شرح و تفسیر

این ماده شرایط ورودی اضافه (نسبت به شرایط عمومی ماده ۱۵) برای تصدی سمت های مدیریتی و انتظامی کانون را تعیین می کند. عدد «سه سال سابقه کارشناسی رسمی» در این ماده نباید با عدد «پنج سال سابقه تجربی» موضوع بند (و) ماده ۱۵ (شرط اخذ اصل پروانه کارشناسی) اشتباه گرفته شود؛ این دو الزام، مستقل از یکدیگر و در دو مرحله متفاوت از مسیر حرفه ای کارشناس اعمال می شوند.

نکته طلایی آزمون

شرط «۳ سال سابقه» مخصوص عضویت در هیأت مدیره/بازرسی/دادستانی است، در حالی که شرط «۵ سال سابقه تجربی» (یا ۱۵ سال در حالت خاص) مربوط به اخذ اصل پروانه کارشناسی رسمی (ماده ۱۵) است؛ این دو عدد در طراحی سؤال اغلب جابه جا می شوند.

تست مرتبط با این ماده

سؤال: حداقل سابقه کارشناسی رسمی لازم برای عضویت در هیأت مدیره یا سمت بازرسی کانون چند سال است؟

الف) یک سال

ب) سه سال

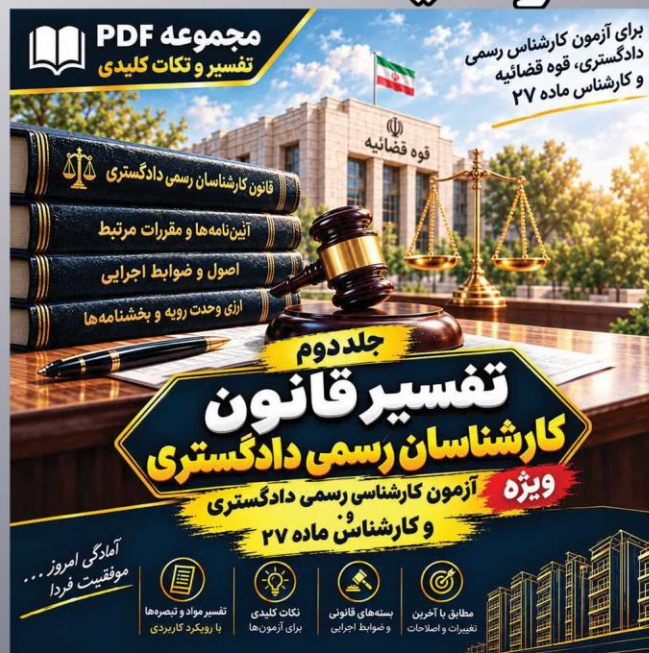
ج) پنج سال

د) ده سال

پاسخ صحیح: گزینه «ب»

دلیل: طبق بند (الف) ماده ۹، حداقل سه سال سابقه کارشناسی رسمی لازم است.

برای دریافت ادامه این درسنامه و تفسیر بند به بند به وبسایت زیر مراجعه فرمائید.

www.Fileland.ir

همچنین برای دیدن سایر مجموعه درسنامه ها و تفاسیر
بند به بند منابع آزمون های کارشناسی رسمی
دادگستری و قوه قضائیه به وب سایت بالا مشاهده شود.

